

ERDÉLYI HÍRADÓ

Kedden, Mártzius' 10-edikén, 1829

Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország — Lengyelország — Muzskaország
Olaszország — Görögország — Törökország — Hartzmező — Külömbfélék

Portugallia

A' londoni Híradókban, fébr. 7-e-dikéről, 16 Levét az, kicsi-nagy, melyeket az angl. fregatte Ranger' Kapitány, Walpole, és a' tudvalévő 3 angl. és 1 muszka hajón Terceira açorei egyik szigetre elvitorlázott kivándorlott Portugallusok' Vezére, Saldanha Gen. között 9 nap alatt, jan. 16-odikatól 24-edikéig, elől-hátul inclusive, egymás között felváltottak. A' levelek igen fontosok, úgy hogy Angliában, ebben az órában, a' katolikus emancipatio mellett, ez a' portugalli dolog az egyik, mely magának szert fogott, és minden emberszerető Anglusnak szemébe ötlött.

Ezt a' sokra telő levelet lehetetlen kiadnunk; lássunk belőlök valamit, addig is, míg azt, az angl. Parlament szóba hozhatná. A' versengés' kezdete egy rövid levél a' Rangerről, a' Porto-Praya-i Höhe-n (teugertéren), jan. 16, 1829. — "Uram! kérem Uraságodat, izenjem nekem, mi tzéllal jelent-meg a' parantsolattja alatt álló expeditióval (szállítvánnyal) itten. — Szerentsémnek tartom, Gen., Uraságod' szolgája lenni. —

W. Walpole, Kapitány.

Saldanha Gen. feleletje W. Walpole Kapitánynak, a' Susánnán, jan. 16. 1829. — "Uram! Én oly' tzéllal jöttem ide, hogy az Ő-leghívebb Fge a' portugalli Királyné' parantsolatait végre-haj-

tsam, a' ki én-rám azt bírta, hogy az itt fékvő 4 hajón találtató katonaságot, fegyvertelenen és mindennemű ellenséges mutogatások nélkül, Terceira szigetre vezéreljem, mely sziget sohase szünt-meg Ő-leghívebb Fge II-dik Dona Maria Királynét, mint igasságos Monarcháját megesmérni. E' szerént én, mint hív alattvaló és katona, szükségtelennek tartom Uraságodnak erősíteni, hogy meghatároztam magamat, kötelességem' végre-hajtására, akarmibe kerüljön az. —

A' W. Walpole Kapit. második levele abból áll, hogy neki is hatalmas parantsolattja van, az açorei szigetekre kiszállást meg nem engedni, és azt erővel is megakadályoztatni 'sat. Így folyoztán ez végig az angl. Kap. részéről olyan dictatorice, valamint ennek erőszakos rendi; a' portugallus Gen. részéről pedig erős állhatatossággal, a' nemzetek' törvényére' és az emberiség' politico-moralis fegyverére támoszkodva. Végre, a' Saldanha Gen. legutolsó feleletje, melyben magát fegyvertelenen, az erőszak' fogoljának állítván, ezt feleli: "Uram! Én, Uraságod' kérdésén elálmétkodtam! Mitsoda, Uram, Uraságod Terceirára jött, hogy minket fogságba ejtsen, egy hétig kísért bennünket (e' vólt, jan. 24.); meggátolta Uraságod' a' nekem adott parantsolatok' végre-hajtását; az Uraságod'

Királya' legrégebbs frigyesse' alattvalóinak az életét veszedelemre tette - ki; kényszerített minket a' mi' szűk elede-lünk' elemésztésére; kathegorice kényszerített Uraságod engem' hajóim' együtt-tartására; bódoltató' erőszakját követte-el rajtam; 's utóljára, még azt kérdezi tőlem, mére akarok indulni! Én, Uram, nem tudom hova megyek, tsak annyit tudok, hogy meghatározott, minden hí-vatali írásomban kinyilatkoztatott állítá-som szerént, oda megyek, a' hova U-raságod minket vinni fog. — Saldanha, Gróf. — Ere, a' mint láttzik, meghök-kenvén W. Walpole Kap., azt mondja legutolsó szavával: — Uraságod' maga' viselete ára határozott engem, hogy to-vább ne kísérjem. — W. Walpole, Kap.

Nagy brit annia

Itabayana Vicomte, a' Morning-Jour-nal' kiadója ellen diffamatio-vadot ad-dott-be a' Kingsbenchbe.

Az alsó Házban számtalan Kérő-le-velet adtak-be a' február 9-ediki Ülésben Angliából, Írlandból és Walesből, ezek: Chandos Marquis, Sotheron Adm., King Gen., Sommerset Lord, Sibthorpe Obes-ter, Shirley, Fleming, Clinton, F. West, H. Maxwellt, Trant, C. Pelham, Rice-Trevor és O'Neil Urak, az emancipatio ellen, 's azt mondták, hogy szándék-jok van az országglószék ellen dolgozni, a' királyszéki beszédben kimondott rend-szabások ellen. — Sir James Mackintosh nem kívánja, úgymond, az emancipa-tio ellen tett nehésségeket gyengíteni és károsítani: de azt a' jegyzést még - sem volna illő elsikkasztani, hogy, ha a' Haz-nak által adott kérelmek nem az ÖFge beszéde előtt irattak volna, nagyon bi-hető, hogy a' kérők egészen más ké-relmeket készítettek volna, ha már ak-kor tudták volna az országglószék' értel-mét. — Trant Úr, tsudákozott rajta,

hogy a' Baronette oly' forma hangon be-széll, mintha a' királyszéki beszéd pa-rantsolat volna, melyet meg kellene fo-gadni; 's azt is láttzik felteenni, hogy mintha a' protestans népség semmit - se tudott volna a' történt változából; hol-ott, nem volt az kés ületlen. Hiszen, a' dery-i Képviselő (Dawson), már egy-nébány hónappal ezelőtt tartott beszéde-ben, kiszalasztotta a' 'sákból a' matskát (nevetség). Egy nagy Hadvezér által, ki az országglószék előtt jár, kinyitott lár-vázott batterie (ágyúpad) megijesz-tette ugyan őket egy pillantatig; de a' protestans dolgok' védei nem hagynák magokat az által, húzomos időre elijesz-tetni. — Yates Peel Úr is ugyanúgy be-szélt, sajnálván, hogy sok legközelebbi atyafijainak értelmei ellen úgy kell be-szélnie. — Moore Úr, nem lehet, úgy-mond, azon értelemmel, hogy az egy-gyesült ország' katholikussainak, tsak a-zért kellene statuspolgári jussokat enged-ni, mivel' a' Király úgy vélekedik. — Rendtartásra kiáltván ezért Moore Urat, nyomon engedelmet kért, hogy a' Király' nevét ki találá száján botsátani, mely, életében még sohase esett nálla meg (a' Király' nevét nem szabad a' vetekede-sek közzé elegyíteni), reménylvén, hogy ÖFge méltóztatik neki ezen hibáját bü-nül nem tulajdonítani. — Szóllottak még sokan, a' többek közt Peel Úr, ki magát nagy tüzzel mentegette a' Maxwell Úr' szem-re-hányásai ellen, hogy mintha Peel Úr minden más tekintetet feláldozott, tsak-hogy Hivatalát megtarthassa. — Mackin-tosh Úr, mint másszor is mondotta, nem akarja ama' legnagyobb tárgy' szóba-ho-zása előtt, a' Házat és országglószéket ter-helni, ámbár az is, magánosan tekintve, a' miről szólni akar, szintúgy igen nagy dolog; de az emancipatio dolga, az ő' véleménye szerént, nagyobb történet

mint mind, a' mi a' Bill of Rights' dít-
 sőséges rendszabása - ólta (1688) elő-
 fordult (helybe-hagyás). Az Açore-knél
 esett történet és más esetek által is in-
 dítatván, bizonyos tekintetben más út-
 tat választó. Úgy gondolja, hogy a' kath.
 Eggyesület felett tartandó értekezés vége,
 és az emancipatio-Bill' behozása között le-
 jendő rovid nyugodtalmis idő alatt, elő-
 állhat némely kérdésekkel, mellyek az
 igasság' és emberiség' hasznát érdekliz,
 és a' Parlament' igazi figyelmére nagyon
 méltók. Ere, bejelentette, hogy febr.
 19-edikén, azon írások' elő-terjesztését
 fogja javallani, mellyek a' nagybritan-
 niai országlozók és Ófge II-dik Dona
 Maria, portugalli Királyné között fenn-
 álló szerkezeteket illetik. — D. Davenport
 Úr neki botsátkozik egy heves diatribe-
 nek (motskos criticának) az ánglus or-
 száglószék' magaviselete ellen, a' portu-
 gallus dologban, 's azt mondja a' töb-
 bek közt, a' Terceiránál esett dologról,
 ő tsaknem lehetetlennek tartja, hogy egy
 britannus Tiszt, akarmitsođa értelme le-
 gyen az ő' útmutatásának, alkudozása'
 módját és sorát egy tele-tömött hajóval,
 minden eleve tett útmutatás nélkül, á-
 gyú-löveten kezdeni az ellen, mely egy
 embernek a' halálát 's kettőnek megse-
 bessedését húzta maga után, mint ez
 a' Sutánán megesett, igasságosnak és
 illendőnek ítélné. Berekeszti beszédét a-
 zon rendkívülvaló örvendezésén, hogy a'
 Brestbe megérkezett portugallus kíván-
 dorlottak, most, egy olyan országban
 vannak, a' melynek mind akarattja mind
 hatalma van az elnyomattatottaknak se-
 gedelmül lenni. E' szerént tehát, re-
 ményli, hogy nekik, végre, igasságot fog-
 nak szolgáltatni. Peel Úr, a' Mackin-
 tosh Úr' ígéretéhez akarván szabni ma-
 gát, ezen dolog' megvilágosítását ugyan-
 azon időre halasztotta, mikorra a' Wal-

pole Kap. tudósításai is megérkeznek;
 és biztattja magát, hogy a' lett dolog' jó ren-
 di mindeneket ki fog elégíteni. Sir C. Cole,
 védelmezte W. Walpole Kapitányt, azt
 mondván, hogy Tisztek, eshetnek olyan
 nehéz környületek közzé, hogy tsak a'
 parantsolatra kell nekik igyelniek.

London, febr. 10. — A' Brunz-
 vikiak és Orányiak annyira felmérge-
 lődtek a' Ministerekre, kivált' Well.
 Htzgre és Peel Úrra, a' kirekesztő do-
 logtól lett elszakadások miatt, hogy en-
 nek a' kettőnek, még ellene - mondha-
 tatlan okoskodásokra-se hallgatnak. A'
 Winchelsea Úr' manifestumában (mely-
 lyet már olvastunk), a' két parlament'
 Tagjai elfajult Senatoroknak nevezet-
 nek, kik készek a' britannus konstitu-
 tziót az árulás' és pártütés' küszöbén fel-
 áldozni. Meg kell vallani, hogy ezen ke-
 serű mérget a' megsértett büszkeség is
 nagyon nevelte. A' Brunzvikiaknak e-
 gészen váratlan volt ez a' fontos meg-
 határozás, tökéletesen meglepettettek
 Well. Lord úgy látott a' dologhoz mint
 okos Hadvezér, ki saját plánumat a' leg-
 hívebb barátjával-se közlötöte. Sokakat
 megszorított ugyan, az, hogy ezen
 nagy dolog' végre-hajtása egyenesen oly-
 lyan emberekre jutott, kik mindég úgy
 mutatták magokat, mint emancipatio' el-
 lenségei, míg annak szíves' védelmezői
 a' rendszabásból és vezetésből kirekesz-
 tettek. Végre, Peel Úr azt javallotta,
 hogy a' Parlament kikötőleg, az irlandi
 Helytartó-Lordnak hatalmat adjon min-
 den olyan gyűlés' megtiltására, mellyet
 a' köz-békességgel ellenkezőnek tartana,
 és annak támosztóit két magistratusi sze-
 mély elébe vitesse vallatás-végett. Azon-
 kívül, semmi pénz- gyűjtést nem kell
 megengedni. Jóllehet az ilyen törvény
 a' britannus szabadság' lelkevel egészen
 ellenkezik; még is hiszik a' Ministerek,

hogy "egy olyan pillanatban mint a' rostani, tökéletes megnyugvással lehet felállítani azon gyökérértelmet, hogy, minél-nagyobb a' polgári justól lett eltérés, annál-kisebb a' veszedelemben-forgás, hogy utóbb ára ismét rá-térnének." — Mindenfelől helybe-hagyták javallattját.

A' dublini kathol. Eggyesület önként eloszlott féb. 10-edikén. Shiel Úr megjelent abban ugyanazon nap', s így beszélt: "Egy javallatot teszek én most fel, mely miatt talán szemrehányásoknak teszem-ki magamat, de a' melyet ezen nagy nemzeti-veszedelemben-forgás' idején előtökbe adni, kötelességemnek tartok, a' nélkül, hogy titeket szövevényes argumentumokkal akarnálak meggyőzni. Kinyilatkoztatom tehát, hogy én a' katholikus-Eggyesület' nyomon leendő felbomlását kívánom. Ugy jelenek meg előttetek, mint a' Ti' papi Hierarchiatok' Küldöttje. Mi lett volna belőlünk a' Papok nélkül, mi lett volna belőlünk a' Püspökök nélkül? Semmivétellel fenyegetődtünk volna. Ez a' nagy lelki Corporatio (Eggyesület), a' kath. Clerus volt a' mi' legfőbb segéd-hatalmunk, dolgainkban: köszönettel tartozunk az ő' gyámolgatásukért, és kivált' ma, ezen szoros de-szükséges intésért, melyet az, általam hozzatok botsát (helybe-hagyás). Ez, a' mit reám bíztak: eggyesült óhajtása ez, a' catholica hierarchiának, hogy az Eggyesület nyomon felbontasson. —

Az ifjabb O'Connel, Maurice, azt a' jegyzést teszi, hogy, egy ilyen rendszabáshoz-fogsára, alkalmasint el kellene várni az ő' apja, Dan. O'Connel Úr' véleményét. Én, helybe-hagyom, úgy-mond Shiel Úr, az ő' jegyzéseit; de azért, nem kevésbé világos az, hogy az egész gyűlés a' felbomlast akarja (hosz-

szas és húzomos helybe-hagyás). Felbomlott hát az Eggyesület de facto: és ha még-is várnak tudósítást D. O'Connel Úrtól 19-edikéig, ez, tsak forma' kedvéért esik. Akkor az ifjú O'Connel is helybe-hagyta, hogy a' felbomlas elmulthatatlan. — Az irlandi kath. Püspökök' végzése, melyről Shiel Úr szólla, ez: "Köszönik először a' Királynak a' királyszéki beszédet, s azt vallják, hogy teljes bizodalmodkat vetik a' Ministerek által adott ígéretbe, az emancipatio eránt, s végre, ajánljak az Eggyesület' felbontását."

Frantziaország

✱ Páris, febr. 13. — Egy levélnek értelme szerint Toulonból, féb. 7-edikéről, ezt a' 3 bombihányó hajót: Cyclops, Vulcane és Acheron, nagy siettséggel készítik. — Nem Algier ellen-é? — melyről a' parlamenti kir. beszédben ilyen-formán volt szó — quod differtur non aufertur.

✱ Páris, féb. 14. — Carignan Printz-asszonyon az a' nagy szerentsétlenség esett e' hónap' 11-edikén, saját mezei Jóságában, Auteuil-ön, hogy a' kötőse a' kandalló mellett meggyúlván, szörnyű kínok között megholt. Alig volt még 45 esztendő. Életben hagyott egy fiút és egy leányt, kik Turinban neveltetnek. Az elsőre szállana a' sardiniai Királyság, azon esetben, ha a' most élő Carignan Htzg. örökös nélkül halna-meg.

A' Gazette azt mondja, hogy az ő' londoni levelezője bizonyosnak állítja, hogy a' felső Házban a' Ministerium 56 többségre tarthat számot az emancipatio dolgában.

✱ A' Messengerban e' van: "A' királyszéki beszédnek még a' visszhangja-se múlt el, alig volt 2 ülés, és még is lehet már állítani, hogy az Ülés' sorsa, eldőlt. A' királyszek' ditsőségét s a'

népek' boldogságát fogja az emelni. — A' királyszéki beszéd' napjától-fogva egy electrica (gerjedtségi) mozgást lehetett az elmékben észre-venni. Mindenek által-látták, hogy a' mi' intézeteink meghatározott győzdelmet nyertek. Azt is láttja kiki, miként követi a' Journalok' sajtója ezt a' mérséklett közvélekedést. Valóban úgy megyen a' dolog a' politikában, valamint a' magános életben. — Hirtelen és annak idejében adni, azt teszi, kettessével adni, és kettős háfadatosságra magát lekötelenzi. Az egyget-értés bizonyossá tétetett a' státushatalmak között. Mi lett 1 hét-ólta a' Quotidienne-ből, mi a' Gazette-ből? úgy lézen-geenek, mint kísértet' fajtái az élők között.

A' szerentsejátékok' mostani kór-mányozásából, jönn-be Párisban 6.550,000 frank, azon első jusért, hogy az által 20-30 ezer familiát köldüssá tesznek. Most, 7 játékház van Párisban, mely-lyekben 27 asztalnál játtzanak. Ezek köz-zül 4 a' Palais-Royalban van, 129, 154, 56 és 113 számok alatt. A' kór-mányo-zás kap esztendőnként a' játék' jövedel-méből kárpótlást, mely 1.600,000 frank-ra megy', és a' miből az ő' 150 Tiszt-viselőit fizeti, 's a' 7 házat tartja. Haj-dan, sokkal több volt ez: de miólta sok efféle házat eltörlöttek, a' Tisztviselők' szá-ma is kevesebbedett. A' játékot, a' 129 és 154 szám alatt; kezdik délben, 's vége van éjféln. A' berekesztés pillantattjában kijelenti a' bankos, hogy a' 36-ban egész éjjel lehet játtzani. A' 113-ban, hol a' kézi-munkások sat. játtzanak, 1 órakor délután kezdenek a' munká-joz. Ugyanakkor nyílik-ki a' Marivaux-íttzai ház is, valamint a' Frascati-é is, hol asszonyok is játtzhatnak, és a' mely rajnali 2 órakor záródik-be. Az a' ház pedig, mellyet Cercle-nek neveztek, egész éjjel nyitva marad.

Lengyelország

Warsó, féb. 12. — Mihály Nagy-hertzeg tegnap-este ékezett ide. Kevés itt-tartózkodása után, Tulczinba, a' Garda' főszállására fog utazni.

Muszkaország

Az igazgató Synodushoz, az Epar-chiából bejött név-jegyzések szerint, 1827-ről, született az egész birodalom-ban, orthodoxus görög-muszka hitvallá-su ember 1.844,779, megholt pedig 1.178,051; és így, 666,728-al kevesebb, mint született, Házasság esett 588,377.

Pétervárról úgy adják-fel a' nika-polji hídvég (Kale') megvételét, hogy a' fogjok nem 550-en, hanem 400-an vól-tak, 's ezek között a' silistriai elébbi Komendáns, Ibrahim Basa.

A' Hartzmezőről, jan. 15-ödikéig, azt mondja a' Journál d' Odessa, hogy Suchtelen Gróf Gen.-Adjutant, egy erős szakasz avantgardal, megvette Tserno-wody-t 's meg is erősítette, 's onnan mindenféle küldözött, egész a' Beyleyk-tóig 's azontúl is, katonaságot; a' takar-many' kedvéért labodázó Toroköket, kik Silistriából ki mernek jönni, felfogdos-sák. A' silistriai lakosok foljvást jönnek-ki azon várból 's a' mi' forpostainkhoz szöknek. Ezek azt erősítik, hogy az ot-tani várvédből számosával szökögetnek, és hogy igen kevés rendes katonaság van benne; a' lovasság is tsak 5 vagy 600, annyira elfogyott, mivel' tsak a' foura-girozásból (labodázásból) élnek, a' kör-nyékbeliék' rovássára. Nints nekik liszt-jek, 's ezután, még bajosabban lesz, mert a' Duna úgy kiöntött, hogy min-den malmot elragadt; egyvet, Tserno-wodynal a' partra vetett. — Rüdiger Ge-narállal és Várnával gyakori közösülé-sünk van. Talhatatlan tudósítások sze-rént Pravadyból, Dewono-ból és Ghe-bedse-ből, ott, mindenütt, minden jól

van, valamint kívánhatni. Mindenik hely fontos, erősségére – nézve, és sok katonaság van benne. Ekkorig még semmitsem mert az Aidosban és Sumlában, a Balkán' háta-meggett fekvő ellenség indítani. A' Sumlai várvéd tsak 8–10 ezer emberből áll. A' mi' katonáinknak túl a'–Dunán, általjában semmi szükséggek nints. A' hideggel azt nyerték, hogy kevesebb beteg lett.

Krakko, féb. 8. — Pétervárra Odessából érkezett tudósításoknál-fogva, a' Porta minden reménységet megsalt, a' békességre-nézve; és meg a' fogjok' kiteserélése' javallattját is, tsak olyan kötés alatt akarta el fogadni, melyet a' muszka név' betsülete el nem szenvedhet. Azt kívánta, hogy Jussuf Basát, kit a' mostani Nagyvezír az alkudozásra meghatalmasított, hanem azután ötet gyalázatosan elárulta, adják-ki. A' közvélekedés, ezen gyanú ellen, nagyon kimutatta magát Muszkaország' fővárosában, és inkább kívánja most a' haboru' folytatását mint valaha. Diebits Gen. minden órán a' hadsereghez megyen: Wittgenstein Hadmarsal pedig ismét nyugalomra kívánkozik, nagy öregsége miatt, 's úgy hiszik, hogy rá fog állani Öfge, hogy ezen megkülömböztetett Fegyverviselő kívánságát teljesíteni fogja. Ki lessz következője, még eddig semmitse irtak rólla, Pétervárról.

Olaszország

Római levelek szerént, a' Kárdinálók elkezdenének, 9 nappal Ó-Szentségek' halála után, a' Conclave-be gyűlni.

Görögország

A' Courier de Smyrne-ben, jan. 11-edikén, az itt következők vannak, Éginából, dec. 21-edikéről: "Cochrane Lord ezelőtt 2 nappal indult-el innen Marseille-be, a' Görögországtól neki azon útra által - adatott Goelette-ben.

Minden számadásai végképpen rendbe vannak szedve, és el hagyta a' Lord a' görög szolgálatot. Az Elölülő ilyen értelmű levelet küldött hozzá, elmenetele előtt: "Poros, dec. 4. 1828. Mylord! 'sat. A' görög országlószék' Gen. Biztossága betsületesen számot-vet vele, az országlószéktől felvett költségről, 's a' Merkur gözhajó felkészítéséről. A' számadás minden tekintetben jó rendin van. A' biztosság azt a' javallatot teszi, hogy azou 10,654 spanyol tallérnak, melyet ezen liquidatio szerént a' Lord követelhet, kivévén belőlle azt a' 600 tallért, melyet a' Lord már a' Biztosságtól felvett, most felét, azaz, 5017 tallért lefizet, 's a' másik felét 4 hónap múlva utánna fizeti. Meggyőződven árol, úgy mond az Elölülő, hogy Uraságod ezt a' javallatot elfogadja, kérem, ne sanáljon szükséges rendelést tenni, hogy a' tengeri Biztosság a' Merkurt elfoglalhassa. Köszöni az országlószék, Mylord, Uraságod' szolgálatját, valamint részvételenek és jóakarattjának azon bizonyosságait, melyeket növ. 26-odikai levelében nekem (az Elölülőnek) tett javallataiban kinyilatkoztatott, a' Nemzet, szívéből köszöni. — Minthogy Görögország' sorsa, Mylord, mint Lordságod (jour Lordship) jól tudja, ennekutánna az európai nagy Hatalmak' védelme alá van vetve; tehát, a' mostani ideigvaló országlószék, ezután, semmi hadi fordulóshoz nem foghat, mely az Uraságod' talentomához és fő-rangjához mérséklett volna. Nem sajnál tehát Uraságodra-nézve egyebet annál, hogy alkalmat nyújthat nemes és nagylelkű hajlandóságának, mellyel Uraságod Görögország' javára lelkesíttetik, ismét újj bizonyosságát lehetni. Kötelességének fogja az országlószék tartani, az Uraságod által tett ajánlást, mely szerént Uraságod neki, sa-

át jussát a' Hydra korvette-re, Athenais Goelette-re és 20,000 fontra, melyet Görögország, minekutánna ennek függetlensége megesmértetett volna, Uraságodnak tartozott volna lefizetni, által enged, a' nemzeti Congressé-nek udtára adni. Nem kétlem, hogy a' Congressse, mindazt, a' mivel' a' Nemzet Uraságodnak ezen környületekben tartozik, annak igazi betsiben fogja megismerni, és a' rendszabásokat helybe fogja hagyni, mellyeknek elindítására Uraságod ötet felidézi, hogy t. i. görög tenzeri emberek' familiáinak, kik a' háború' elesett áldozattjai lettek, segedelnet fog nyújtani. — Görögország' jövendője, az Isten' és a' szövetséges Halak' kezében van, és reményljük, meg fog felelni Uraságod' óhajtásainak. Minlenütt, Mylord, a' hol Lordságod megforlul, bizonyosan fog Uraságod Görögországról emlékezni, 's gyönyörködtetni fogja Uraságodat az, hogy neki használt. Részt-vett Uraságod az ő' új felállításában, 's méjj háládatos érzéssel fogja az, Uraságodat az ő' első és legnagyobb lelkü védelmezői közzé számlálni. Fogadja-el 'sat. Capodistrias.

Törökország

Jan. vége-felé írják Konst.poljából, hogy a' Porta tudósított egy tsataról, mely jan. 13-án Koslidsa-nál esett; mely abból állott, hogy a' Törökök' tüe meggyújtván egymose-t, melybe a' Muszkák vették és egyideig vitézül védelmeztek magokat, az megégett, és a' Törökök' fogságába esett volna egy Stabszt, 3 Főtiszt és 33 legény. — Jelentik még azt is, hogy a' Sultán ismét egy új rendszabással bibelődik az európai atonai stylus *) szerént, azaz, egy tsá-

szári Gárda' felállításával, melybe főképpen status- és udvari Tisztviselők', Ulemasok' 's más főbb magánosok' fíjait válogattják, és a' melyben Abdulmedsid (6 esztendő) Printz is fogja megtalálni a' maga' rangját.

Moldovából azt írják, hogy az esztendő' ezen alkalmatlan részében is, januariusban, a' legnagyobb szorgalommal készülnek a' Muszkák a' következő táborozáshoz, és, meg lehet hogy ezek, nem tsak Bulgáriába ütnek által a' Dunán, hanem Serviába is. Sok kötél-gyűjtemény, deszka és gerenda van már rakásra hordva, hogy Widdinhez nem messze egy hajó-hidat építsenek. A' muszka katonai kormányozásban megesezt változások' haszna, már is nagyon megtettik a' hadseregen. Apró tsatazások, naponként esnek a' Dunavarak' várvédei és a' muszka könnyű katonaság között, többnyire, ezeknek a' hasznokra.

Hartzmező

Bukurestben, ezt hirdették ki fébr. 15-án: "Ezen nyomon érkezett a' tudósítás, hogy a' Muszkák megvették Turno-t, feltételes Kötéssel fébr. 11-én; a' vár' Komendansa Ayan Ahmet-Selim adta általa' külsokat Langeron Grófnak. Három hétnél rovidebb idő alatt, megvette ez a' Gen. Kalé várát (ez, törökül ezt teszi: a' vár'várát), rárohanással, egy masikat (Turno) feltételes Kötésre kényszerített, 98 ágyút nyert, 8 zászlót elvett, és 5500 embert megölt és elfogott. Ambar a' föld szárcközépig érő hóval van fedve, 's a' hideg, 5, 10, 12 gráduson jár, még is a' muszka ka-

nem sokkal mentek túl a' tudományban, 's azt gondolják, hogy ez is olyan stylus, mint a' mit exercitium kedvéért írtak. — Mustia vagy mód — 's e' szerént, tsé-herből vederbe.

Vajmi sok Magyar van, kik a' Syntaxison

tonák kik az ő' vezéreikkel együtt bivouacban (a' hó' hátán) feküdtek, buzgósságok és állhatatosságok által, az időszak' kegyetlenségén győzdelmeskedtek, valamint bajonétjai a' török kardon. — Az Abeille Grecqueszerént, elfoglalták volna a' Görögök a' Thermopylakat. — A' fenn említett 11-ediki feltételes kötésnél-fogva, szabad elmenetel engedődött a' turnoi, 1500 emberből álló várvédnek Torökországba, minden fegyverével és jószágával együtt. Mihelyt Langeron Gróf Turno előtt megjelent, a' török Komendáns látván hogy semmi segedelemre nem tarthat számot, megalkudott. — Már ennek, tsuda ha 'sineg nem lessz a' jutalma.

K ü l ö m f é l é k

A' herkulanumi újj ásásokban egy gyönyörűséges lakóházra találtak, melynek oszlopos foljosóval körül-vett kertje legnagyobb, a' mit ekkorig találtak. Lehet látni a' festések között Perseust, ki a' Pallás' segédelmével, Medusát megöli; Merkuriust, ki Argust elaltatni próbálja, hogy Io-t tölle ellopja, Jason-t, a' Sárkányt és a' 5 Hesperidest. De legnevezetesebb találmány (nyereség=Fund) az ezüst Basreliefs, egynehány tojás-kereségű réztablákra ragasztva, mellyek Apollót és Diánát adják-elő. Igen sok más tárgyakat is, mint különös szép mun-

káju házi bútorokat, eszközöket találtak ebben a' szép lakhelyben.

Shotlandban, a' Burke' gyilkos tzimboráját Hare-t szabadon bocsátották, a' törvény szerént. Ugyanis, Burke-t tsak ugy lehetett bűnében elérni, ha bűnös társai között egy tanú lesz ellene, mely, törvényesen azzal jutalmaztatik - meg, hogy azon gonosz tettéért nem fog lakolni. A' Burke' szeretője M'Dougal Hona, nem hagyta magát megszedíttetni, jobbnak tartotta a' halált. Hare, tehát felállott Burke ellen, tanúnak, 's így bizonyosodott-meg ennek a' gonossaga. Már most, nyomon fel kellett volna Hare-t szabadítani, ha egy más panasz nem jött volna ellene. Egy más megöletettnek a' rokonai felállottak ő-ellene, 's egy-ideig fogva tartották. De most már kisült, hogy a' Bírák' többsége úgy vélekedik, ez a' magános vád nem elegendős a' törvényesen ígért szó' megerőtlenítésére. — Kár hogy bővebben nem magyarul ez az angl. törvény-tzikkely, mely Hare-t, hihető, tsak a' Burke' tzimboraságában elkövetett büneiből szabadítja-ki.

o—o

A' Fges K. Udvari Kamara méltóztattott a' királyi Kintstartó Tanáts mellett volt Concipista Beringer Ignáts Urat a' maga' tudományos kimiveltsége és érdemiért, ugyanazon K. Tanáts mellett Titoknokká kegyesen kinevezni.

S t á t u s p a p i r o s o k ' F o l j a m a t j a

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
Béts, Febr.	24	25	—	London, Feb. 12	13	14
Bank-Oblig. 1.1/2pC.	53.5/8	53.5/8	— — —	Consols, 3 pC.	87.1/8	87.7/8 - 85.3/4
Pengőpénz-Obl. 5pC.	97.3/16	97.3/16	— — —	Stocks-Prémie, Sh.	— — —	— — —
Roths. 1820, 100f. CP.	162.1/2	162.1/2	— — —	Brasiliai Bons	63.1/4	62.3/4 - 62.1/4
Partial. 1821. Ua.	124.1/4	124.1/4	— — —	Buenos-Ayresi	— — —	— — —
Bankaktia, 1000f. CP.	1096.9/10	1094.	— — —	Columbiai	19. —	19. — - 19.1/4
Páris, Feb.	14	16	—	Mexikói	26.1/2	28.3/4 - 28.1/2
Consols 5 pC.	109.95	110.10	— — —	Portugalli	52.1/2	51. — - 52. —
Ugyanaz 3 pC.	76.70	76.65	— — —	Muszkaországi	98.1/4	98.1/4 - 98.1/4
Bank-aktia, 2000 Fr.	— — —	— — —	— — —	Görögországi	15.1/2	15.1/2 - 15.1/2